

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא
פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים
וילדיהם דרור הלל ואשר יש'
עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי
וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה
רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים
לרפואת חיים שמואל בן סימה
לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

לתרומות והנצחות:

הורביץ. בנק פאגי (52). סניף 183. חשבון 654248

[לתרומה בפיפל](#)

מקום הכנת חביתי כהן גדול וזמן הכנתם

כבר נתבאר לעניין שתי הלחם ולחם הפנים, שעד שעה שיקדשו, ניתן לעשותם מחוץ לעזרה, אבל משעה שהם קדושים, הם נפסלים ביציאה, ומעתה יש לעשותם בעזרה בלבד, והוא הדין לעניין חביתי כהן גדול.

ולפיכך, משעה שנמדדו במידת חצי עשרון, שבה חלקו את החביתין, כל מעשיהם בפנים, ובכלל זה לישה עריכה ואפיה, והטעם לכך, כי לדברי הכל מידה זו של חצי עשרון מקדשת.

ומאחר שהחביתין כבר קדושים בכלי משעת הלישה, אם יעשו אותם בערב שבת, הם יפסלו בלינה עד למחרת, ולכן **זמן לישתם ועריכתם ואפייתם בשבת עצמה.**

אבל הטחינה וההרקדה שקודם לכן, ניתן לעשותם אף **קודם השבת,** כי הם נעשים קודם קידוש המנחה, ולא תיפסל התבואה בלינה אם יטחנוה בערב שבת, ולכן אינם דוחים את השבת. שכן אמר רבי עקיבא, כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת, אינה דוחה את השבת, ושאי אפשר לעשותה מערב שבת, כלישה עריכה ואפייה, דוחה את השבת.

כל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים ולא בחוץ

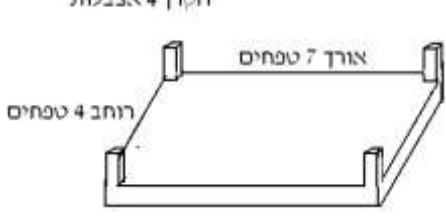
כל מעשה המנחות, כלישתן ועריכתן, נעשים בכלי שרת בעזרה.

ואמר רבי, שדין זה למד מהכתוב ביחזקאל, "וַיֹּאמֶר אֵלַי זֶה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְשְׁלוּ שָׁם הַכֹּהֲנִים אֶת הָאֶשֶׁם וְאֶת הַחֻטָּאת אֲשֶׁר יֵאָפוּ אֶת הַמִּנְחָה לְבִלְתִּי הוֹצִיא אֶל הַחֶצֶר הַחִיצוֹנָה לְקַדֵּשׁ אֶת הָעֵם," שהקיש הכתוב אפיית המנחה לבישול האשם והחטאת, ללמד, שכשם שאשם וחטאת טעונים כלי לבישול, כך המנחה טעונה כלי לאפייתה, ומבואר בכתוב שהדבר נעשה בפנים, שנאמר, "לְבִלְתִּי הוֹצִיא אֶל הַחֶצֶר הַחִיצוֹנָה".

מידות שתי הלחם

אורכן 7 טפחים. ורוחבן 4 טפחים. וקרנותיהם [בצק שהיה מדביק בכל זוית כעין קרן] 4 אצבעות. [וסימנך זד"ד].

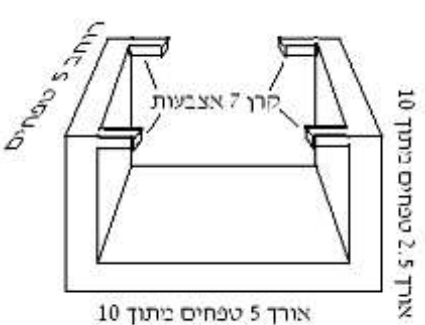
הקרן 4 אצבעות

מידות לחם הפנים

אורכו 10 טפחים. ורוחבו 5 טפחים. וקרנותיו 7 אצבעות. [וסימנך יה"ז].

לדעת רבי יהודה – היו 5 טפחים אמצעים של אורכו פשוטים, [ומונחים על רוחב השלחן שלדעתו הוא 5 טפחים], ו-2.5 טפחים מכל צד כפולים, [והקרנות כפופים לאמצע].

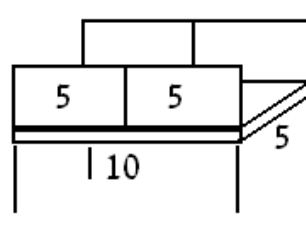
ולדעת רבי מאיר – היו 6 טפחים אמצעים של אורכו פשוטים, [ומונחים על רוחב השלחן, שלדעתו הוא 6 טפחים], ו-2 טפחים מכל צד כפולים, [והקרנות כפופים לאמצע].

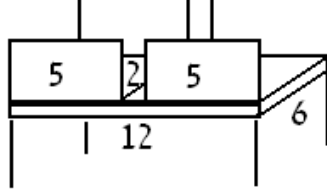
מידות השלחן

נאמר בתורה "וַעֲשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמִתִּים אָרְכוֹ וְאַמָּה רְחִבּוֹ וְאַמָּה וְחָצִי קָמְתוֹ".

לדעת רבי יהודה – כל אמה האמורה בעניין כלי המשכן יש בה חמשה טפחים, נמצא ששטח דף השלחן עליו מונחים לחם הפנים, **אורכו 10 טפחים, ורוחבו 5 טפחים**, וכשנותן את אורך הלחם לרוחב השלחן, נמצא אורך הלחם יתר על רוחב השלחן חמישה טפחים, ולכן כופל מכל צד 2.5 טפחים כמבואר לעיל. וכשנותן שני לחמים זה בצד זה לאורך השלחן, הם תופסים את כל אורך השלחן.

ולדעת רבי מאיר – כל אמה האמורה בעניין כלי המשכן יש בה ששה טפחים, נמצא ששטח דף השלחן עליו מונחים לחם הפנים, **אורכו 12 טפחים, ורוחבו 6 טפחים**, וכשנותן את אורך הלחם לרוחב השלחן, נמצא אורך הלחם יתר על רוחב השלחן ארבעה טפחים, ולכן כופל מכל צד 2 טפחים כמבואר לעיל. וכשנותן שני לחמים זה בצד זה לאורך השלחן, הם תופסים עשרה טפחים מתוך 12 טפחים, ושני הטפחים היתרים מפרידים בין שני מערכות הלחם, כדי שיכנס ביניהם האויר ולא יתעפשו.

מקום הנחת הבזיכים

לדעת רבי יהודה – הלחמים היו תופסים את כל פני השלחן, ואם כן, על כרחך כוונת הכתוב, "וַנִּתֵּן עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבִנָּה זָפָה", שיתן את הבזיכים על הלחמים ממש, **שעל כל מערכת של ששה לחמים, עמד בזיך אחד של לבונה.**

ואף לדעת רבי מאיר – שהיה מקום שני טפחים על השלחן בין שתי המערכות של הלחם מכל מקום לא היה הרווח הזה לצורך הנחת הלבונה אלא כדי שיכנס האויר בין הלחמים אבל בזיכי הלבונה היו על מערכות הלחמים כי גם לדעתו כוונת הכתוב "וַנִּתֵּן עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבִנָּה זָפָה", שיתן את הבזיכים על הלחמים ממש.

אבל לדעת אבא שאול – אין כוונת הכתוב "וַנִּתֵּן עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבִנָּה זָפָה", שתהא הלבונה על גבי מערכות הלחם, אלא סמוך להם, כמו בכתוב "וַיַּעֲלֵיוּ מִטָּה מְנַשֶּׁה", שאין הכוונה "על" ממש, אלא סמוך, והיתה הלבונה סמוך ללחמים, **בשני הטפחים שבין שתי המערכות.**

עד איזה גובה השלחן מקדש

השלחן היה מקדש את כל שנים עשר הלחמים שעל גביו, ואם כן, עד סוף הגובה הלחם העליון, היה השלחן מקדש. [ונפקא מינה גם לעניין שאר דברים, שאם ניתנו באויר השלחן בכל הגובה הזה, הם מתקדשים להיפסל בלינה כפי שנתבאר בדף פ"ז].

- **ולדעת רבי יהודה**, שהיו הלחמים נכפלים שני טפחים ומחצה מכל צד, נמצא שגובה כל ששת הלחמים זה על זה [= 6×2.5] **חמישה עשר טפחים.**

- **ולדעת רבי מאיר**, שהיו הלחמים נכפלים שני טפחים מכל צד, נמצא שגובה כל ששת הלחמים

זה על זה [2 X 6 =] שנים עשר טפחים.

ולזה יש להוסיף מעט, מחמת הרווח שהיה בין לחם ללחם, על ידי הקנים, ומבואר בגמרא, שהרווח הזה לא היה כשיעור כל עובי הקנים, כי הקנים היו שקועים בלחם, ורק מעט מהם היה בולט מהלחם, להפריד בין לחם ללחם, ומאחר שכל אותם רווחים שבין הלחמים היו מעוטים, לא הצטרפו יחד אף לכדי טפח שלם.

אבל את גובה הבזיכין אין להוסיף, כי לא היו גבוהים יותר מהלחם, אלא היו בין הלחמים, או בתוך הלחמים העליונים בין דופנותיהם.

וגם את גובה הקרנות אין להוסיף, כי היו כפופים כלפי פנים, ולא היו מפרידים בין הלחמים כמבואר לעיל.

וגם את גובה המסגרת של השלחן אין להוסיף. ולא רק לדעת האומרים שהמסגרת היתה תחת דף השלחן, [שחיברה בין רגלי השלחן, והדף מונח עליה], שלדעה זו פשוט הוא שהיו הלחמים מונחים על השלחן, ולא היו מוגבהים על ידי המסגרת. אלא אף לדעת האומרים שהמסגרת היתה מעל גובה דף השולחן, מכל מקום לא הוגבהו הלחמים מחמתה, כי היתה יוצאת בשיפוע כלפי חוץ סביב השלחן, והיו הלחמים יכולים להיות מונחים על דף השלחן.

היכן היתה מסגרת השלחן

בעניין עשיית השלחן נאמר, "וְעָשִׂיתָ לוֹ מִסְגָּרַת טֶפֶח סָבִיב", ונחלקו חכמים היכן היתה אותה מסגרת.

לדעת רבי יוסי – המסגרת היתה **מסביב לדף השלחן, בולטת כלפי מעלה טפח**, כך שהיה השלחן כעין תיבה מוקפת מחיצה דקה, ואותה מחיצה נעשית כדי לתמוך בלחמים התחתונים, שלא יצאו מחוץ לשלחן. [ולדעה זו לא היו סניפין מצידי השלחן לתמוך בלחמים, אלא המסגרת לבדה נעשית לתמוך בהם, והקנים שבין הלחמים לא היו נתמכים בסניפים, אלא על גבי הלחמים שתחתיהם בלבד].

ולדעת שניה – המסגרת היתה מחברת את ארבעת רגלי השלחן **תחת דף השלחן**, ועליה היו מניחים את דף השלחן, [ולא היה הדף מחובר במסגרת, אלא כעין כיסוי למסגרת, וכשרוצים, נוטלים את הדף מעל גבי המסגרת].

טבלא המתהפכת

כלי עץ אינם מקבלים טומאה, אלא אם כן יש להם בית קיבול, אבל כלי עץ פשוטים [=ישרים], שאין להם בית קיבול [כגון מקל], אינם מקבלים טומאה.

ולעניין טבלא של עץ, שאין לה בית קיבול משום צד, [ומחמת ששווה משני צידיה, וניתן להופכה ולהשתמש בה משני הצדדים בשווה, נקראת טבלא המתהפכת],

לדעת האומרים שמסגרת השלחן היתה למטה, והיתה כטבלא המתהפכת, יש ללמוד, שכשם שהשלחן היה בכלל הכלים המקבלים טומאה, [כפי שיתבאר להלן], אף על פי שלא היה לו בית קיבול, כך כל **טבלא המתהפכת ראויה לקבל טומאה**.

אבל לדעת האומרים שמסגרת השלחן היתה למעלה, ואם כן היה לשלחן בית קיבול, אין ללמוד מהשלחן מה דין של טבלא המתהפכת, ויש להסתפק, האם מחמת שמניחים עליה דברים, היא דומה לכלי שיש לו בית קיבול, ומקבלת טומאה, או מאחר שאין לה בית קיבול גמור, אינה מקבלת טומאה.

כלי עץ העשוי לנחת

בעניין טומאת שרצים נאמר, "מִכָּל כְּלֵי עֵץ אֹרֶךְ אֶזְרָא אוֹרֶךְ אֶזְרָא אוֹרֶךְ אֶזְרָא אוֹרֶךְ אֶזְרָא...". ללמד, שאין כלי עץ מקבלים טומאה, אלא כשהם דומים לשק, שהוא דבר שניתן לטלטלו מלא או ריק, להוציא כלי עץ שאינם עומדים לטלטול, אלא לנוח במקומם, כגון מחמת שהם גדולים מאוד, או מחמת סיבה אחרת, שאינם מקבלים טומאה.

אבל כלי מתכות מקבלים טומאה אף כשאינם עשויים לטלטול, אלא לנוח במקומם, שבהם לא נאמר שמקבלים טומאה רק כשהם דומים לשק.

כלים מצופים

כלים המקבלים טומאה כגון שלחן ודולבקי [=כסא מתקפל של עור שאוכלים עליו] **שציפו אותם בשייש** [כלומר בציפוי של אבן], אם הניחו בהם מקום שאינו מצופה כדי הנחת כוסות שתיה, [ולדעת רבי יהודה כדי הנחת חתיכות אוכל], לא נשתנה דינם של הכלים, ומקבלים טומאה כבתחילה.

אבל אם ציפו אותם **עד שלא נשאר בהם מקום שאינו מצופה** כשיעור הנ"ל, דין הכלים כאילו **עשויים מהציפוי** כלומר מאבן, **ושוב אינם מקבלים טומאה**, כדין כלי אבן שאינם מקבלים טומאה.

ולא רק כשהציפוי דבר מתקיים דין הכלי כאילו נעשה מהציפוי, אלא **אף אם לא היה הציפוי מתקיים**. [עניין זה מבואר בגמרא בדף צ"ז].

ולא רק כשציפה את כל הכלי ממש, אלא כשציפה רק את כל המקום שמשתמשים בו כגון את דף השלחן, **אף אם לא ציפה את המסגרת**. [גם עניין זה מבואר בגמרא בדף צ"ז].

ולדעת רבי יוחנן כן הדין, אף כשהכלי עצמו עשוי מדבר חשוב כגון כלי מסמס. **ולדעת ריש לקיש**, לא נאמר הדין הזה, אלא **כשהכלי עצמו אינו חשוב כל כך**, כגון כלי אכסלגוס, אבל כשהכלי עצמו הוא כלי מסמס, חשוב הוא, ואינו בטל לציפוי. [גם עניין זה מבואר בגמרא בדף צ"ז].

השלחן נחשב כלי עץ

מבואר בסוגיה, ששלחן הפנים היה נידון ככלי עץ, ולא ככלי מתכת, **אף על פי שהיה מצופה כולו זהב**, שנאמר "וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמָתִים אָרְפוּ וְאָמָה רָחְבוּ וְאָמָה וְחָצִי קָמְתוּ. וְצָפִיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר", וזה שלא כמבואר לעיל, שכלים המצופים נידונים כאילו עשויים מהציפוי.

לדעת ריש לקיש [בדף צ"ז] – יתכן שהסיבה שהשלחן היה נידון ככלי עץ ולא כציפוי, **כי עצי שטים חשובים הם**, ולדעת ריש לקיש, כשהכלי עצמו עשוי מדבר חשוב אינו בטל לציפוי.

ולדעת רבי יוחנן [בדף צ"ז] – אף שכל כלי עץ המצופה זהב נידון ככלי זהב מחמת ציפוי, השלחן נידון ככלי עץ, **כי כן הוא נקרא בכתובים, שנאמר, "הַמִּזְבֵּחַ עֵץ שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת גֹּבַהּ וְאָרְפוּ שְׁתֵּים אַמּוֹת וּמִקְצֻעוֹתָיו לוֹ וְאָרְפוּ וְקִירְתָּיו עֵץ וַיִּדְבֵּר אֱלֹהֵי זֶה הַשְּׁלֹחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'".**

השלחן הוא בכלל הכלים המקבלים טומאה

בעניין עריכת לחם הפנים על השלחן, נאמר, "וְשִׁמְתָּ אוֹתָם שְׁתֵּים מְעַרְכוֹת שֵׁשׁ הַמְעַרְכֶּת **עַל הַשְּׁלֹחַן הַטָּהוֹר לִפְנֵי ה' "**, ומתוך שנזכרה טהרה בשלחן, למדו חכמים, **שהשלחן הוא בכלל הכלים הראויים לקבל טומאה**, [ולכן הוצרכה תורה לומר שיש לערוך עליו את הלחם כשהוא טהור ולא כשהוא טמא].

ואף שנתבאר לעיל **שהשלחן נידון ככלי עץ ולא ככלי מתכות**, וכמו כן נתבאר שכלי עץ שאינם מטלטלים אינם מקבלים טומאה.

השלחן היה מקבל טומאה, ככלי עץ המטלטל, שברגלים היו מגביהים אותו עם הלחם שעליו, להראותו לעולי הרגלים את הנס נעשה בו, שהיה חם ביום סילוקו כביום סידורו, שנאמר, "לְשׁוֹם לָחֶם חֹם בְּיוֹם הַלְקָחוֹ", ויראו שהם חביבים לפני המקום לעשות להם ניסים.

"הַמִּזְבֵּחַ עֵץ שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת גֹּבַהּ וְאָרְפוּ שְׁתֵּים אַמּוֹת וּמִקְצֻעוֹתָיו לוֹ וְאָרְפוּ וְקִירְתָּיו עֵץ וַיִּדְבֵּר אֱלֹהֵי זֶה הַשְּׁלֹחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' ", פתח הכתוב במזבח, וסיים בשלחן, [ללמד שיש שלחן המכפר כמו מזבח], שבזמן שבית המקדש קיים, **מזבח מכפר על אדם, ועכשיו שאין בית המקדש קיים, שלחנו של אדם מכפר עליו**, כשהוא מכניס אורחים ומאכילם, ונותן פרוסה לעני.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

[פתרון לבעלי חשבונות מוגבלים](#)